

if the Hon'ble Leader of the Opposition is present in the House, we can discuss about it. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸಾನೇ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ನಿಲುವು : ಈ ಸಭೆಯ ನಿಲುವು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಂದಾಗ ತಮಗೆ ನಾನು ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ಈ ಘಟನೆ ಸಡ್ಡವಾಗಿ ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ೬.೦೫ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಯಾವ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದರು ಅದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ, ಸಭೆಯ ಗಂಭೀರತೆಗೆ, ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿನ ಚ್ಯುತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರಿ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ಈ ಸದನದ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು. ಜನತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆಳವಾದ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕವರು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಬಳಸಿರತಕ್ಕ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. It has already appeared in the press.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗುತ್ತೇನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಇದರ ತರ್ತಕ್ಷಣವೇ, ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಬಂದರೆ, ಇವತ್ತೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇವತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕರೆಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಏನೆಂದು ಬರಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಜನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ಸವರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದೆ. The hon. Minister may move the motion :

Motion to increase the Number of Members of the Rules Committee.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—(Minister for Parliamentary Affairs) : Mr. Speaker Sir, I move :

“That the strength of the Rules Committee constituted by the House be raised to 16 Members in addition to Speaker and Deputy Speaker and that the Speaker may nominate an additional Member to the Committee.”

MR. SPEAKER.—I Put the motion to Vote of the House.

The question is:—That the Strength of the Rules Committee constituted by the House be revised to 16 members in addition to Speaker and Deputy Speaker and that the Speaker may nominate an additional member to the Committee.

Hon. Members:—yes.

The motion was adopted

ದೂರಕಾಸಿನ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೧-೮೨ ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯಾವ್ಯಯದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಿನ್ನೆ ೧೯೮೧-೮೨ ನೇ ಆಯಾವ್ಯಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮುಂದು ವರಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ವನ್ನು ಟೋನ್ ಅಪ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಫೈಲು ವಿಲೇವಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ದಿಢೀರ್ ಭೇಟಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಕೆಲಸಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಒಂದು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಮೂಡ್‌ನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಚೇಂಜ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರದ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿಢೀರ್ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವ ಮೆಥಡ್ ಆ ಒಂದು ನೀತಿ ಏನು ಇದೆ ಮತ್ತು ಫೈಲು ವಿಲೇವಾರಿ ಕೆಲಸ ಏನು ಇದೆ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಿಢೀರ್ ಭೇಟಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕುಡಿದು ಬರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕುಡಿದು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ರುವಾಗ ಯಾವ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯವರು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಹೋಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಮಾರ್ಕೆಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಇವೆಲ್ಲ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡುವ ಮಾತೆಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಸೇವಾವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ನಾನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಲಂಚ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು, ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ವುದು ತಪ್ಪು. ೫೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಸೇವಾವಧಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಿರಂಗ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನೌಕರನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಯಾರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹ ವರನ್ನು ಹೆತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಇದು ದೊಡ್ಡ ದೋಷವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶೀರೂಳಿ ಚಂದ್ರ